

Zavrnilo U2, The Cure in Depeche Mode

Slovenska skupina snuje nov projekt z iranskimi umetniki.

Kulturna domača glasbena skupina je utemeljiteljica retroavantgardne umetniške smeri Neue Slowenische Kunst, njeni nastopi so multimedijški. **Ivan Jani Novak**, ustanovni član skupine Laibach, mi ob začetku pogovora razkrije, da se trenutno ukvarjajo z več projekti, koncertov pa niti nimajo.

»Za slovenske gasilske veselice in srednješolske žure nismo najbolj primerni, pri koncertiranju v tujini pa smo še kar izbirčni in ne gremo v vsako špelunko. Ampak nekaj nastopov smo letos že imeli, nekaj zanimivih še bo, jeseni pa se odpravljamo tudi na začetek nove evropske turneje Love is Still Alive Tour – če se ne bo zgodila spet nova faza epidemije

oziroma kakšna druga kataklizma. Predvsem bo seveda v začetku septembra zanimiv nastop z RTV simfoniki v Križankah, malo pozneje istega meseca pa tudi nastop z bolgarsko filharmonijo v antičnem teatru v Plovdivu.«

Vse od ustanovitve leta 1980 v Trbovljah so imeli več kot tisoč koncertnih nastopov po svetu, samo v Londonu je Laibach nastopil 35-krat, izpeljali so več turnej po Evropi in Severni Ameriki. Ob tej bogati zgodovini povprašam o njihovem najpomembnejšem nastopu, a Ivan prepričano odgovori: »Najpomembnejši je tisti, ki se še ni zgodil, oziroma vsak naslednji, ki še pride. Tudi vsi za nazaj so nam bili najpomembnejši.«

Ni si upal v Severno Korejo

Leta 2015 so kot prva tuja rock skupina nastopili v Severni Koreji, ki velja za najbolj zaprto državo na svetu, in sicer na povabilo severnokorejskega Komiteja za mednarodno kulturno sodelovanje ob 70. obletnici osvoboditve izpod japonskega jarma. Tam so doživeli stoječe ovacije, razvpiti filozof **Slavoj Žižek** pa je njihovo gostovanje razglasil za »najbolj fascinanten, kulturni, ideološki in politični dogodek 21. stoletja«. Seveda me zanima njihovo mnenje in Ivan mi ga razodene. »Če to izjavi najbolj fascinanten filozof 21. stoletja, potem ne moremo, da se ne bi strinjali, čeprav z nami si pa ni upal, ko smo ga povabili, da bi imel predavanje na Univerzi Kim Il Sunga. Vsekakor je bil nastop v Severni Koreji za nas velika in pomembna ločnica – od takrat definitivno na svet gledamo precej drugače –, ampak vse to je zdaj že stvar pretekle zgodovine.«

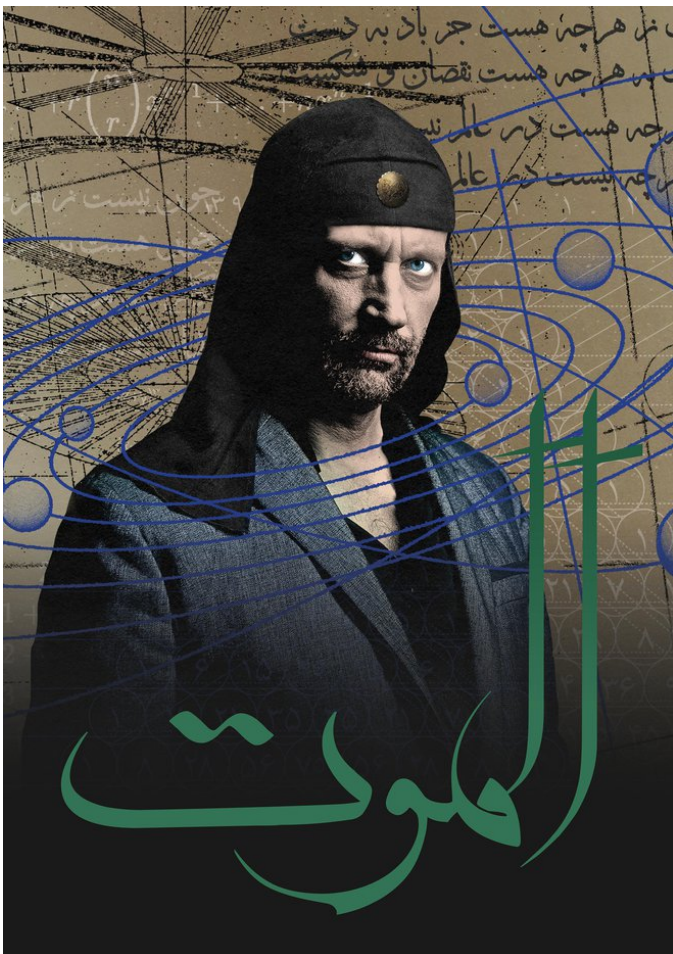
Za slovenske gasilske veselice in srednješolske žure nismo najbolj primerni.

Glasbo skupine so uporabili tudi v filmskih hitih Spiderman in Čarovnica iz Blaira ter v popularni ameriški televizijski nanizanki Alias. Kaj to pomeni za njih, mi v smehu pove Ivan Jani Novak: »To pomeni, da si poleg kruha lahko privoščimo še nekaj potice.« Pogovoriva se tudi o njihovem globalnem vplivu. »Včasih smo res razmišljali tudi o tem, ker so nas častile zelo različne skupine, od Metallice in The Stranglers do Devo, **Marylina**

Mansona, Rammstein, Typ-O Negative, Judas Priest, **Trenta Reznorja**, Faith No More in podobnih – če naštejemo samo bolj znane –, zavrnilo pa smo tudi vabila, da bi kot predskupina na stadionskih turnejah sodelovali z U2, The Cure in Depeche Mode. Torej nekaj vpliva na glasbeno sceno v svetu mogoče res imamo – razen seveda v Sloveniji, ki živi v svoji paralelni realnosti.«

Alamut

V svojem glasbenem izrazu Laibach združuje različne žanre, od eksperimentalnega industrijskega zvoka do simfoničnega, t. i. militantnega klasicizma in elektronske glasbe. Glasbo novega albuma *Wir sind das Folk*, ki so ga izdali 25. marca, mi Ivan opiše: »V bistvu gre za ljudsko glasbo oziroma vsaj glasbo, ki se tiče ljudstva, naroda. To so centralni pojmi, s katerimi se ta album ukvarja, seveda v določenem kulturnozgodovinskem kontekstu nemške nacije, kot jo obravnavajo teksti nemškega dramatika **Heinerja Müllerja**, ki so osnovna inspiracija za pričujoči album.«

Srečala sta se Laibach in Alamut. Foto: arhiv

V okviru Festivala Ljubljana bo 5. septembra na odru ljubljanskih Križank premierno uprizorjeno njihovo izvirno simfonično delo Alamut, ki obravnava znamenito zgodbo iz Perzije v 11. stoletju, kakor jo v svoji knjigi opisuje slovenski pisatelj **Vladimir Bartol**. »Laibach in Alamut sta se počasi srečevala, dokler ni padla finalna odločitev, da je glasbeno-scenska simfonična predstavitev znamenitega romana slovenskega pisatelja, ki opisuje dogodke iz iranske zgodovine, smiselni izziv za Laibach, in bo to eden od osrednjih projektov skupine v začetku naslednjega desetletja.« Projekt nastaja v sodelovanju z iranskimi skladatelji, igralci, pevci, dirigentom in kulturnim svetovalcem. Ko ga povprašam o morebitnih vzporednicah med Slovenijo in Iranom, najprej nekoliko pomisli, nato pa pojasni: »Oboji imamo radi poezijo, med in čebele. In tudi vino, čeprav to v Iranu zadnje čase žal ni več dovoljeno. Želijo pač imeti trezno nacijo.«

Slovenija slepo črevo

Laibach se vedno znova vrača v zgodovino, zato Ivana povprašam, kaj bi se ljudje morali v prvi vrsti naučiti iz nje: »Da je ni dobro ponavljati, ker se – kot vemo – ponavlja najprej kot tragedija in potem kot farsa. Jo je pa dobro poznati in se od nje učiti – kot sta nekoč dejala tudi **Hitler** in **Stalin**, pa tudi **Tito** in še mnogo pametnih ljudi.«

In kakšna prihodnost po njihovem mnenju čaka Slovenijo? »Z gotovostjo napovedujemo, da Slovenija nima kakšne posebne prihodnosti. Država je tako zelo nerazvita (dve vetrni turbini, štiri helikopterji, nobenega pravega aviona, železniško omrežje iz srednjega veka in ceste konstantno zabasane s tranzitom, da vse stoji ...), da je – kar se eko politike in strategije tiče – v nekem smislu po kakovosti življenja že zdaj krepko pred vsemi ostalimi evropskimi državami. In nič ne kaže, da se bo kam premaknila. Slovenija je pač mali biserni fevd, slepo črevo Evropske unije, kjer bosta vsakokratni predsednik vlade in vsakokratna vlada bolj ali manj korektno izvajala menedžerske posle in smernice, ki nam jih bo nalagala Evropa. Razlike med levimi in desnimi vladami ne bodo zares radikalne, ampak bolj simbolne; oboji se bodo trudili, da bo Slovenija ves čas čim bolj

usklajena z dominantno politično in ekonomsko strategijo severnoatlantskega zavezništva, ta pa je predvsem in povsem podrejena diktaturi kapitala. Seveda pa tole ni prostor za natančno analizo prihodnosti.«